

המבקשת
להצטרף כידיד
בית המשפט:

האגודה לזכויות האזרח בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד מיכל פינצ'וק ו/או דן יקיר ו/או דנה אלכסנדר ו/או אבנר פינצ'וק ו/או עאוני בנא ו/או לילה מרגלית ו/או לימור יהודה ו/או עודד פלר ו/או טלי ניר ו/או נסראת דקואר ו/או גיל גן-מור

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רחוב נחלת בנימין 75, תל-אביב 65154
טל': 03-5608185; פקס: 03-5608165

בעניין שבין:

רענן כרמון, עו"ד ואח'

העותרים

ע"י ב"כ עוה"ד רענן כרמון
מרח' אביגדור 1, ת"א 69379
טל': 03-6996366; פקס': 03-6992140
נייד: 0544-801200

- נ ג ד -

המשיבים:

**1. שר החינוך
עיריית ליבנה, המפקחת על תחום הבריאות**

ע"י עוה"ד חני אופק
פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טל': 02-6466664; פקס': 02-6271783

בקשת הצטרפות כ"ידיד בית המשפט" (Amicus Curiae)

בית המשפט הנכבד מתבקש להתיר למבקשת להצטרף כידידת בית המשפט לעתירה, ולהגיש חוות דעתה ביחס לעניין הנדון בתיק דנן.

א. ואלה נימוקי הבקשה:

1. ביום 14/4/2009 הגישו עו"ד רענן כרמון ואחרים, עתירה לבימ"ש נכבד זה. העתירה הוגשה כנגד שר החינוך והמפקחת על תחום הבריאות במשרד החינוך, והיא נוגעת למערך שרותי העזרה הראשונה בבתי ספר בישראל, אשר הופרט על ידי משרד החינוך וניתן מזה כשנתיים ע"י גורם חיצוני.

2. העתירה העומדת בפני בית משפט נכבד זה מעלה סוגיות עקרוניות הנוגעות לחובת הפיקוח של רשות ציבורית על שירותים מופרטים: טיב הפיקוח, היקפו ואיכותו, זאת במיוחד, אולם לא רק, במהלך התקופה הראשונה המוגדרת ע"י הרשות עצמה כתקופת ניסוי. בהיבט הרחב יותר מעלה העתירה שאלות הנוגעות לאחריות הרשות לשרות המופרט בכלל, איכותו וזמינותו. המקרה שלפנינו מעלה סוגיות עקרוניות אלו במלוא עוזן, שכן השרות המופרט, עזרה ראשונה בבתי הספר, נוגע לזכויות יסוד ראשונות במעלה - הזכות לחיים והזכות לבריאות, וניתן לאוכלוסייה המוכרת כזכאית להגנה מוגברת- אוכלוסיית הילדים.

3. בשני העשורים האחרונים אנו עדים להפרטה נרחבת של שירותי הרווחה הציבוריים. הפרטות אלו מתחילות לא פעם כניסוי, במהלכו מתחייבת הרשות לבחון לעומק את צרכי המערכת ואת יכולתו של הגוף הפרטי לספקן כראוי. לאחרונה הולכים ומצטברים ממצאים, המעידים על מחדלי הרשויות ביציקת תוכן אמיתי לחובתה לתפקד כגוף מפקח, בפרט במהלך תקופת ניסוי. הרשות נמנעת מקיום מעקב ופיקוח קפדני לאורך תקופת הניסוי ועריכת הליך מסודר של הסקת מסקנות והפקת לקחים עם סיומה. נראה אם כן, כי יש צורך באמירה שיפוטית ברורה בעניין זה.

4. העניין הנדון בעתירה - השלכות התרשלותו של משרד החינוך במילוי חובת הפיקוח על שירותי העזרה הראשונה המופרטים במהלך תקופת הניסוי - הוא אם כן מקרה קונקרטי המייצג תופעה רווחת במשק הישראלי, וההכרעה בעניין דנן צפויה להשליך לא רק על הצדדים המתדיינים אלא גם על התנהלות הרשויות, בהליכי הפרטה עתידיים.

5. המבקשת, האגודה לזכויות אזרח בישראל, היא עמותה הפועלת להגנה על זכויות האדם בישראל ובשטחים הכבושים. בכלל זה פועלת המבקשת לצמצום הפגיעה הפוטנציאלית בזכויות אדם כתוצאה מהליכי הפרטה במשק.

6. המבקשת חפצה להציג בפני בית המשפט את חוות דעתה ככל הנוגע להיבטי הרגולציה של השירות שהופרט, זאת מבלי לנקוט עמדה במחלוקת הקונקרטית שבין העותרת והמשיבות לעניין הזוכה הראויה במכרז נשוא עתירה זו. כן תבקש לקבוע, כי התקדמות במהלך ההפרטה של שירותי העזרה הראשונה בבתי הספר, מבלי שיוקם מערך פיקוח ראוי ומבלי שיראו בשנה הראשונה תקופת ניסוי, הינה בלתי סבירה ועולה לכדי הפרת חובת משרד החינוך לדאוג

לבריאות התלמידים ולשלומם. לעמדת המבקשת, יש לחייב את משרד החינוך לקיים ועדת מעקב, אשר תאסוף נתונים ממקורות מידע שונים במהלך שנת הניסוי, ולקיים בסוף שנת הניסוי הליך מסודר של הפקת לקחים והסקת מסקנות צופות פני עתיד בדבר צרכי המערכת ודרישותיה מהגורם הפרטי, הכול כאמור בהתחייבות משרד החינוך אשר עוגנה בפסק הדין בבג"צ 10794/05, דודי לנדאו ואח'י נ' מדינת ישראל (להלן בג"צ לנדאו).

7. על מנת שחוות דעתה של המבקשת בסוגיות העקרוניות האמורות תעמוד בפני בית המשפט הנכבד קודם שיכריע בהן, יתבקש בית הדין הנכבד לאפשר למבקשת לומר את דברה בטרם יינתן פסק דין.

8. בד בבד עם הגשת בקשה זו לבית המשפט העבירה המבקשת את בקשתה לבאי כוח הצדדים.

ב. צירוף המבקשת כידידת בית המשפט

9. לא פעם מתעוררת במסגרת הליך מסוים סוגיה עקרונית, שהשלכותיה חורגות מן המקרה הפרטי הנדון. במקרים כאלו יכול גורם שלישי בעל מומחיות רלוונטית – כדוגמת המבקשת – לתרום לגיבוש ההלכה באמצעות סיוע לבית המשפט בהצגה מלאה ובהירה של ידע מתחום מומחיותו, המשליך על הסוגיה העקרונית. לשם כך הכירו בתי המשפט בחשיבות צירופו של "ידיד בית המשפט" במקרים המתאימים. כדברי הנשיא ברק:

"בצד הכלל העקרוני לפיו בפני בית המשפט מצויים בעלי הדין הנוגעים בסכסוך הספציפי... מצווה בית המשפט הדין בסכסוך ליתן דעתו – במקרים המתאימים לכך – גם להיבטים כוללניים יותר של הסכסוך שבפניו. מטעם זה, מוסמך לעתים בית המשפט לצרף צדדים להליך עצמו מיזמתו שלו, בכדי להכריע בסכסוך באופן יעיל ושלם... כך, מקום בו ישנו גוף ציבורי – שאמנם אינו צד ישיר להליך – אך יש לו אינטרס רחב בפתרון ההליך והיכרות עם המטרייה הנדונה, הרי שיינתן לאותו הגוף להשמיע עמדתו בנדון בצד המשיב, לו יש נגיעה אישית או ישירה לעניין... בכך, יינתן ביטוי לאותם הגורמים המייצגים והמומחים, שיש להם עניין בנושא הדין ויש בידיהם, בה בעת, לסייע לבית המשפט בגיבוש עמדה והלכה המשקפת נאמנה את מגוון המצבים והבעיות שבסוגיה שבפניו."
(מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מ"י, פ"ד נג (1) 529, 554).

10. העיקרון המנחה הוא, אפוא, כי הידע והמומחיות של המבקש להצטרף כידיד בית משפט יעניקו ייצוג וביטוי הולם להיבטים העקרוניים של הסכסוך הפרטי. כדברי הנשיא ברק:

"באותם המקרים בהם קיים גורם שלישי - שאינו מעורב בסכסוך עצמו - ניתן יהיה לצרפו כידיד בית המשפט, אם יהא בנוכחותו בהליך בכדי לתרום לגיבושה של ההלכה בעניין מסויים, זאת על יסוד הצגת מלוא העמדות הרלבאנטיות בעניין הנדון ותוך מתן ייצוג ופתחון פה ודעת לגופים מייצגים ומקצועיים. (עניין קוזלי, שם).

11. בעניין קוזלי נמנו המבחנים, הנדרשים על מנת שיינתן לגוף כלשהו מעמד של "ידיד בית המשפט":

"אכן, בטרם תינתן לגוף או לאדם הזכות להביע את עמדתו בהליך בו אין הוא צד מקורי, יש לבחון את תרומתה הפוטנציאלית של העמדה המוצעת. יש לבחון את מהות הגוף המבקש להצטרף. יש לבדוק את מומחיותו, ניסיונו והייצוג שהוא מעניק לאינטרס בשמו הוא מבקש להצטרף להליך. יש לברר את סוג ההליך ואת הפרוצדורה הנהגת בו. יש לעמוד על הצדדים להליך עצמו ועל השלב בו הוגשה בקשת ההצטרפות. יש להיות ערים למהותה של הסוגיה העומדת להכרעה. כל אלה אינם קריטריונים ממצים. אין בהם כדי להכריע מראש אימתי יהא מן הדין לצרף צד להליך כידיד בית המשפט ומתי לאו. בה בעת, יש לשקול קריטריונים אלה, בין היתר, טרם יוחלט על צירוף כאמור. " (שם, בעמ' 555).

12. ההלכה, שקבע בית המשפט העליון ביחס ל"ידיד בית המשפט" בעניין קוזלי, שמכוחה התאפשר צירופו של "ידיד בית המשפט" בהליך פלילי, מיושמת בהליכים מסוגים שונים, המתנהלים בערכאות השונות (בהליכים חוקתיים ומינהליים ר', למשל: בג"ץ 1119/01 זריצקיה נ' משרד הפנים (החלטה מיום 15.4.2001); בג"ץ 2531/05 "החלמה ונופש" ניהול ושירותים נתניה בע"מ נ' מדינת ישראל – משרד הבריאות (החלטה מיום 26.6.2005); בג"ץ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק נ' ממשלת ישראל, פ"ד נח(5) 807, 824–826 (2004); בג"ץ 7803/06 אבו ערפה נ' שר הפנים (החלטה מיום 25.12.2006); בהליכים אזרחיים ר', למשל: ע"א 11152/04 פרדו נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ (החלטה מיום 4.4.2005); ע"א 9165/02 שירותי בריאות כללית נ' שר הבריאות (החלטה מיום 29.9.2003). בבתי הדין לעבודה ר', למשל: ע"ע 1233/01 אוריאל – עיריית הרצליה, פד"ע לו 508, 519 (2001); בש"א 3415/00 נעמת – כלל חברה לביטוח בע"מ (החלטה מיום 11.9.2001); עב"ל 1245/00 דיוויס – המוסד לביטוח לאומי (פסק הדין מיום 3.11.2005)). עת"מ (ת"א) 1464/07 פרח השקד בע"מ נ' עיריית בת-ים (החלטה מיום 9.7.2007); עת"מ 288/07 מוריה שירותי ניקיון אחזקה ושמירה בע"מ נ' משרד הבריאות; עת"מ 2241/07 חברת השמירה בע"מ נ' עיריית טבריה; ע"ע 90/08, ע"ע 312/08 טלי איסקוב נ' הממונה על חוק עבודת נשים ואח'; ועוד.

13. כאמור, בתי המשפט נכונים לאפשר במקרים המתאימים את צירופם של ידידי בית המשפט, אם ידע, המצוי בתחום מומחיותם, עשוי לסייע להכרעה במקרה הנדון באופן יעיל ושלם (ר' עוד בעניין זה: מיכל אהרוני "הידיד האמריקני – קווים לדמותו של ה-Amicus Curiae (ידיד בית המשפט)" המשפט י (תשס"ה) 255; Israel Doron, Manal Totry- ; 19 *Jubran Too Little, Too Late? An American Amicus In An Israeli Court* (Temple Int'l. & Comp. L. J. 105 (2005)).

14. מזה כשנתיים עוסקת המבקשת במעקב אחר הליכי הפרטה בתחומים שונים והשלכתם על זכויות אדם. כך למשל עוסקת המבקשת בכניסה הבלתי מבוקרת של גורמים פרטיים למערכת החינוך ובהשלכותיה על הזכות לשוויון בחינוך, בפגיעה הקשה בזכות להליך הוגן ובנגישות לבית המשפט עקב בעיות קשות בתפקוד המערך המופרט של שירותי המתורגמנות בבתי המשפט, בפגיעה בזכות לכבוד של משתתפי תוכנית אורות לתעסוקה (הידועה כ"תוכנית ויסקונסין"). כמו כן הגישה המבקשת מספר חוות דעת כידיד בית משפט בהליכים הנוגעים להפרת זכויות עובדים, בהקשר של הפרטת שירותים על ידי רשויות ציבוריות וקביעת הנורמות הראויות במכרזים אלו. המבקשת אף ניסחה כללים שצרכים ללוות כל הליך הפרטה, בחקיקה או בהליכים מינהלים ופנתה עמם ליועץ המשפטי לממשלה וליועצת המשפטית של הכנסת על מנת שאלו יוציאו הנחיות ברוחן.

15. לאור המהות העקרונית של הסוגיה, שמעלה עתירה זו, השיקולים הרלבנטיים בצירוף "ידיד בית משפט", והמומחיות והניסיון הייחודיים של המבקשת, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על צירופה להליך כ"ידיד בית המשפט".

16. צירוף המבקשת אינו צפוי להכביד על הדיון המשפטי. המבקשת חפצה להצטרף כ"ידידת בית המשפט" אך לצורך צירוף חוות דעת מטעמה, ועל מנת לטעון לעניינים שבחוות הדעת בלבד. הבקשה מוגשת טרם הדיון לגופו של עניין, על מנת שלא ייגרם נזק למי מהצדדים או עיכוב בהתנהלות הדיון.

ג. עיקרי טענות המבקשת

חובת המדינה לפקח על שירותים מופרטים

17. שירותי עזרה ראשונה הינם בגדר "שירותים מקובלים" כאמור בסעיף 6(ד) לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, בגינם חל איסור לגבות תשלומי הורים. ואכן בעבר ניתנו שירותים אלו כעניין שבשגרה ע"י המדינה באמצעות אחיות בתי הספר, במיוחד במצבים המגוונים שבהם לא נדרש בהכרח פינוי דחוף ועם זאת יש צורך דחוף להיענות למצוקת התלמיד. אולם, עם הפסקת העסקתן של אחיות בבתי הספר, נותרו התלמידים ללא מענה לצורך חיוני זה. במסגרת בג"צ לנדאו הכירה המדינה בחובתה לספק שירותי עזרה ראשונה בבתי הספר והציעה כפתרון חלופי,

כי השירות יינתן באופן ניסיוני ע"י מד"א. למרות הסתייגותו מהפתרון, אותו כינה "פתרון שאינו פתרון אופטימלי", אישר בית המשפט את המהלך הניסיוני.

18. כמפורט בעתירה, עם תום תקופת הניסוי משרד החינוך הוציא מכרז שענינו מתן שירותי עזרה ראשונה בבתי הספר. שרותי העזרה הראשונה אותם נדרש הזוכה במכרז לספק, כוללים מתן מענה לפגיעות ופציעות גופניות חמורות, כגון שטפי דם, שברים ופריקות, חתכים עמוקים, פגיעות ראש, חזה או בטן, התחשמלויות, פגיעות בעלי חיים (הכשות, עקיצות, נשיכות וכו'), מכות חום והתייבשות, מכות קור, כוויות וכדומה. (ס' 4.3 למכרז 59/10.08 מתן מענה טיפול רפואי-ראשוני לתלמידים במוסדות חינוך, להלן: המכרז).

19. סוגי הפגיעות הנ"ל הן כולן בעלות פוטנציאל לפגיעה משמעותית בבריאות הילד ובמקרים קיצוניים אף בחייו, ואולם, יש צורך בבדיקת איש מקצוע בעל ניסיון שיוכל להבחין בפוטנציאל זה. לפיכך, השרות אותו נדרש לתת "הקבלן" - כפי שהוא נקרא במכרז- נוגע לשורשי הזכות לחיים ולבריאות של התלמידים אשר אמורים להסתייע בשרותי העזרה הראשונה.

20. ההחלטה להפריט שירות מסוים אינה משחררת את המדינה מאחריותה להבטיח את השמירה על זכויות האדם אלא, במידה רבה, אף מגבירה אותה. ישנם שירותים, דוגמת השירותים במקרה דנן, שירותי עזרה ראשונה, שהנגישות אליהם היא כה חיונית למימושן של זכויות בסיסיות, עד כי כל פגיעה בהם יכולה להחשב להפרה של זכויות האדם המוגנות על פי המשפט הבינלאומי והמשפט הישראלי. אמנם, אין נובע מכך בהכרח שהמדינה היא הגוף היחיד שעליו לספק שירותים אלו, אולם, בהתאם למשפט הבינלאומי, המחויבות הראשונית לכבד (respect), להגן (protect), לממש (fulfill) ולקדם (promote) זכויות אדם מוטלת על המדינה. לפיכך, עליה להבטיח שזהות נותן השירות לא תפגע בהיקף השירות, במידת הנגישות אליו ובאיכותו.

21. בשל העובדה כי מתן שירותי עזרה ראשונה בבתי ספר ע"י גורם חיצוני הינו פתרון אשר טרם נוסה בעבר, והיות שהוא נוגע כאמור לחיי אדם ולבריאותו, חזר בית המשפט והדגיש לאורך פסק הדין בבג"צ לנדאו את עמדתו בנוגע לחובתו של משרד החינוך לפקח על הפרויקט הניסיוני. בכך, קבע למעשה בימ"ש, כי משרד החינוך אמנם רשאי להפריט את מתן שרותי העזרה הראשונה לתלמידים ולהיעזר בגוף חיצוני לשם מתן השירות, אך בשום פנים אינו רשאי להתנער מאחריותו לבריאותם של התלמידים ומחובתו לקיים פיקוח מקצועי הדוק על טיב השירות, איכותו וזמינותו.

22. רבות נכתב בדבר תפקידה החדש של המדינה בעידן ההפרטה. אחריות המדינה אינה קטנה בעידן ההפרטה, אלא שהמיקוד עובר מאחריות ישירה על השירות לפיקוח על הגורמים הפרטיים המספקים אותו. "עם השלמתו של תהליך ההפרטה בענף מסוים של פעילות משקית,

קם ומתהווה ביחס אליו אתגר הרגולציה"¹. הסדרה ופיקוח הם המרכיב המרכזי בלגיטימציה הציבורית והדמוקרטית להפרטת הסמכויות השלטוניות. שכן המהות הציבורית של השירות המופרט נותרת בעינה גם כאשר הגורם שמספק את השירות הוא גורם פרטי.

23. אכן, לגוף הפרטי יש אינטרס לגיטימי של עשיית רווח, ובזאת הוא שונה מהגוף הציבורי אשר אין לו דבר משל עצמו. אינטרס זה נותר בעינו גם כאשר הגוף הפרטי ממלא תפקיד ציבורי כמתן שירותי עזרה ראשונה. על כן, הרווח יהיה לגיטימי ככל שהוא לא יבוא על חשבון הבטחת האינטרס הציבורי במתן שירות איכותי, מהיר וזמין לכל, המגשים את חובת המדינה לדאוג לשלום כל התלמידים בישראל, תושבי פריפריה ומרכז². ודוק, אין מדובר בחשש בעלמא. כבר כעת מגיעות ידיעות אל המבקשת בדבר אי מתן שירותי עזרה ראשונה באזורים שונים בארץ³.

24. בית המשפט העליון הכיר בחשיבות הרבה שיש לתפקיד הפיקוח בעידן ההפרטה: "חופש אינו הפקרות, לכן התפרקות המדינה מן התפקיד של ספק שירותים ומצרכים צריכה להיות מלווה בפיקוח על אספקת שירותים ומצרכים ע"י השוק הפרטי"⁴. בית המשפט אף קבע נחרצות, כי בהעדר יכולת לקיים פיקוח אפקטיבי על הגוף הפרטי יש להימנע מהפרטת השירות: "אצילת סמכות בכלל ואצילתה לגוף פרטי במיוחד הינה כדין רק ככול שבידי הרשות המוסמכת המקורית נותרת אפשרות אפקטיבית לפיקוח על הגוף הנאצל"⁵.

25. הצצה לנעשה בעולם ממחישה את תפקידם החיוני של הרגולטורים בעידן ההפרטה. אלו עוסקים לא רק בהסדרת התחרות והמחיר, אלא גם ברגולציה חברתית. הניסיון הבריטי, למשל, מלמד על התפתחות הדרגתית בהבנת החשיבות הנודעת להחלת נורמות ציבוריות על גופים אלו. סמכויות הרגולטורים גדלו בהתמדה - ואלו פועלים להבטחת אוניברסאליות השירות, חובת השוויון ואיסור הפלייתם של מוגבלים וחלשים⁶.

26. בית המשפט בעניין לנדאו היה מודע לחשיבות קיומו של מערך פיקוח הדוק על הגוף הפרטי במיוחד בשלב ראשוני זה של המהלך, ואכן נראה כי בימ"ש סומך ידיו על הפתרון המוצע, בעיקר, כיוון שהחששות שהוא מעורר מופגים ולו מעט בשל התחייבות משרד החינוך כי עסקינן ב"ניסוי". במסגרת הניסוי ועל מנת להעריך את החלופה של אספקת עזרה ראשונה על ידי מד"א, התחייב משרד החינוך לערוך ביקורת אמיתית, מקצועית ומתמשכת על הפרויקט, על מנת להפיק ממנו לקחים שיעלו אפילו עד כדי ביטולו, היה ויידרש הדבר לטובת שמירה על בריאות התלמידים:

¹ דפנה ברק ארו "הוראות המשפט המינהלי: בין חוקתיות להפרטה" עיוני משפט כה/תשס"ב עמ' 515.
² ראו לעניין זה בהרחבה א. פלג, ההפרטה כהצברה, הוצאת רמות, אוני' תל אביב, תשס"ו 2005, עמ' 106.
³ ראו לעניין זה את [פנייתנו](#) לאחראית על הבריאות במשרד החינוך מיום 21/04/09.
⁴ בג"צ 7721/96 איגוד שמאי ביטוח בישראל ואח' נ' המפקחת על הביטוח פ"ד (3) 625 נה.
⁵ בג"צ 4884/00 עמותת תנו לחיות לחיות נ' מנהל השירותים הוטרינרים בשדה במשרד החקלאות, פ"ד נח (5) 202.
⁶ ראו בעניין זה ה.ש 3 עמ' 122.

"על פי הסיכום בין המדינה ובין מד"א, תקופת ההתקשרות בין הצדדים תהא שנה וארבעה חודשים, אשר במהלכה יופקו הלקחים הנדרשים על מנת לשפר את השירות... לנציגות של ההורים יימסר מידע על **מסקנות הניסוי והלקחים** מהנהגת השיטה ומהצלחת יישום החוזה עם מד"א".... פסקה 11 לפ"ד לנדאו.

וכן: "... המדינה הבהירה כי מדובר בשלב זה בהתקשרות לתקופה מוגבלת (עד סוף שנת 2008) אשר במהלכה יופקו הלקחים הנדרשים על מנת לשפר את השרות..." (פסקה 8 לפ"ד לנדאו). (הדגש אינו במקור מ.פ.).

בימ"ש אף חותם את פסק הדין באומרו, כי הפתרון המוצע על ידי משרד החינוך סביר בעיניו, וזאת לאור העובדה כי אין מדובר בעובדה מוגמרת אלא כאמור, בניסיון אשר ייבחן על ידי ועדה מקצועית:

"הגענו אם כן למסקנה כי הפתרון המוצע על ידי המדינה, לפיו שרותי העזרה הראשונה יינתנו על ידי מערך יעודי של מד"א... זאת, בין היתר, בהתחשב בעובדה שבתוך שישה חודשים תכונס וועדת מעקב, אשר תדון בטיב המענה אשר ניתן על ידי מערך יעודי זה". פסקה 16 לפ"ד לנדאו. (הדגש אינו במקור מ.פ.).

ובשל היותו של הפתרון המוצע בגדר **ניסוי**, יש לבחנו בכלים מקצועיים על מנת להעריך את הצלחתו שאם לא כן, דינו להתבטל:

"...מוסכם על העותרים ועל המדינה כי אם הניסיון לא יעלה יפה יהיה צורך לקבוע שיטה אחרת בתום תקופת ההתקשרות עם מד"א". פסקה 11 לפ"ד לנדאו. (הדגש אינו במקור מ.פ.).

27. בית המשפט מצא אף לנכון להביע את עמדתו בנוגע לאופן ביצוע הפיקוח ומועדו. לשם כך קבע, כי כבר בתום ששת חודשי הפרויקט הראשונים, תקיים ועדת מעקב ביקורת על איכותו של השרות המופרט ותדון בכל הבעיות שהוא מעלה ביישומו:

"... נזכיר עוד כי על פי פרטי ההתקשרות המתוכננת בין משרד החינוך ובין מד"א, בתום **שישה חודשים** מתחילת ההסכם **תכונס וועדת מעקב בה ישתתפו נציגי משרד החינוך ונציגי מד"א** על מנת לבחון את המענה שנותן המערך הייעודי של מד"א... (פסקה 13 לפ"ד לנדאו). (הדגש אינו במקור מ.פ.).

28. כיוון שעסקינן בניסוי, הדרך היחידה להעריך את הצלחתו ו/או כשליו היא על ידי בחינה מקצועית ואובייקטיבית של נתונים מספריים ואיכותניים, בפרמטרים רלוונטיים. לפיכך, חוזר וקובע בימ"ש לאורך פסק הדין כי **על המסקנות שתפיק ועדת המעקב להסתמך על נתונים**, ולא על התרשמות כללית ובלתי מבוססת.

"... מסקנתנו היא שהפתרון המוצע הינו פתרון הנראה על פניו סביר והוא ייבחן על סמך **נתונים ממשיים**, לאחר תקופת הניסיון האמורה... **הנתונים** שתאסוף ועדת המעקב ומסקנותיה... ובהתבסס על **נתוני** ועדת המעקב..." (פסקה 13 לפ"ד לנדאג) (הדגש אינו במקור מ.פ.).

הפיקוח שנעשה בפועל על הפרויקט הניסיוני

29. בניגוד לפסיקת בג"צ המפורשת, הפיקוח שנעשה בפועל על שרותי העזרה הראשונה במהלך תקופת הניסוי, ככל שבכלל התקיים פיקוח כזה, היה מוגבל, בלתי מקצועי בעליל, והתבסס על מידע חלקי ונתונים אשר נאספו ונמסרו ע"י מד"א, גוף הנתון בניגוד אינטרסים ברור.

התכנסות ועדת המעקב

30. לפי תגובת המשיבים לעתירה זו, ועדת המעקב עליה סמך בית המשפט את יהבו בעניין לנדאג ושאותה התחייבו המשיבים להפעיל, התכנסה פעם אחת בלבד, בתאריך 2/4/08. בוועדה לקחו חלק - **כך לפי תגובת המשיבים** - נציגי מד"א ונציגי משרד החינוך בלבד. למיטב ידיעת המבקשת, לא נכח בפגישה איש רפואה דחופה פרט לנציגי מד"א, ובוודאי שלא נכח נציג של משרד הבריאות. ישיבה נוספת של הוועדה, לשם הפקת לקחים עם תום תקופת הניסוי, מעולם לא התקיימה, ולא יצא כל מסמך המסכם את תקופת הניסוי והמסקנות האופרטיביות העולות ממנו. לעניין העדר מעורבות משרד הבריאות ראו את מכתבו של ד"ר בעז לב אשר צורף כנספח ע/ז לעתירה.

31. יש לציין כי לגרסת מד"א, הישיבה המוזכרת לעיל, אשר נערכה במשרדו של חשב משרד החינוך, לא היתה ישיבת מעקב לשם הסקת מסקנות ביניים ממהלך הניסוי, אלא נועדה להסדיר את סוגיית התשלום למד"א. לעניין זה ראו במכתב של אורן בלושטיין, סגן מנהל אגף ארגון ומנהל במד"א, מתאריך 5/4/2009. המכתב צורף לעתירה וסומן כנספח ע/ב.

32. היות ולא הוצגו הפרוטוקולים של ישיבת ועדת המעקב, אין לנו אלא לנסות ולשער מהן הסוגיות שעלו במהלכה. רמז לעניין זה ניתן ללמוד מההחלטות שהתקבלו בסיום הפגישה, המתייחסות רובן ככולן לעניינים פרוצדורליים וכספיים. אין בהחלטות כל אמירה בדבר הצורך לבחון בהמשך סוגיות מהותיות הנוגעות להפעלת השירות, כמו גם התייחסות כלשהי לאיכות השירות. ראו לעניין זה סיכום פגישת המעקב אשר צורף לתשובת המשיבים כנספח מש/5.

33. רמז נוסף לתכנים שעלו בישיבה של ועדת המעקב ניתן היה אולי ללמוד מדוחות מד"א, ואולם לצערנו, נמנעו המשיבים מלצרף את שלושת הדוחות שהגיש מד"א המצוינים בסעיף 5 לתגובתם. הדו"ח היחיד של מד"א המצוי בידנו הוא הדו"ח מיום 25.3.08, אשר הוגש לקראת ישיבת ועדת המעקב הנ"ל והיווה בסיס הנתונים לדיונים בה. **הדוח מצורף כנספח ב/ש1 לבקשה זו.**

הערכת פרויקט רפואי

34. יתרה מזו, כאשר מדובר בפרויקט שמטרתו מתן טיפול רפואי, הליך ההערכה צריך להיות מלווה במומחה מתחום הרפואה, והמידע הנאסף חייב לכלול אינפורמציה רלוונטית להערכת איכות הטיפול רפואי. לפיכך, חשוב לדעת במה עסקו הפניות אשר הוגדרו בדו"ח מד"א כשיחות כלליות ללא פתיחת אירוע או הזנקת צוות. בנוסף יש לשאול האם המענה הטלפוני שניתן היה לשביעות רצונו של הפונה? האם ההסבר הרפואי שניתן בטלפון אכן ענה על הצרכים בשטח? האם היה המענה ברור לצוות החינוכי? וחשוב מכל, האם הטיפול הרפואי שקיבל התלמיד, אם ע"י הצוות החינוכי ואם ע"י מטפל ששוגר למקום, היה טוב? לעניין זה ראוי היה לקיים מעקב אחר מקרים פרטניים ולבחון את איכות הטיפול שניתן בפועל.

35. מידע נוסף שחסר בדו"ח מד"א אשר הובא בפני ועדת המעקב, הוא סיווג הפניות לקטגוריות שונות ובחינת איכות הטיפול הרפואי שניתן לכל אחת מהן. אילו פגיעות שכיחות יותר ואילו חריגות? האם ישנם מקרים בהם הטיפול באופן בולט טוב יותר מאחרים? וההיפך, האם ישנם מקרים בהם הטיפול התגלה כחסר?

36. למיטב ידיעת המבקשת, המעקב והפיקוח שבוצעו לכאורה על ידי משרד החינוך נעשו ללא היועצות והדרכה של גורמי רפואה מומחים בעלי ניסיון רלוונטי בתחום הרפואה הדחופה, ובוודאי שללא ליווי מקצועי מטעם משרד הבריאות, בו נועצו טרם תחילת הניסוי בלבד. ליווי של מומחים מתחום הרפואה היה יכול למקד את הבדיקה ולכוונה לאפיקים נוספים שנדרשים על מנת להעריך את איכות השירות הרפואי שניתן ולבחון לאשורו האם הוא עונה על צרכי מערכת החינוך. במיוחד נדרש הדבר, כיוון שהשרות הרפואי נוגע לילדים, להם צרכים רפואיים אחרים ונבדלים משל מבוגרים. לעניין זה ראו את מכתבו של מר בעז לב, מתאריך 7/4/09 (מכתבו מצורף לעתירה ומסומן ע/ז).

37. ראינו אם כן, כי מספר דוגמאות מצומצם מוכיח לנו כי בחינה והערכה **מקצועיים**, אפילו על סמך הנתונים המוגבלים שנמסרו, יכולים היו לאפשר הסקת מסקנות לפחות חלקיות לגבי הפתרון של מערך טיפול עזרה ראשונה חינוכי לביה"ס: שינוי, ייעול, התאמתו לצרכים ספציפיים או ביטולו ומציאת חלופה אחרת. קל וחומר, שאילו הבדיקה הייתה נעשית באופן יזום, ועל סמך ייעוץ מקצועי רפואי, יתכן כי היו מתאפשרות תובנות נוספות מסוגים שונים, שהיו משליכות על החלטות בדבר האופן שבו יש להמשיך לספק את השירות.

הערכת המענה ביחס לאוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים/ קבוצות פגיעות במיוחד

38. משרד החינוך לא עשה כל הערכה בנוגע לאוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים, כגון ילדים בעלי נכויות פיזיות המשולבים בבתי הספר. לא נעשתה כל הערכה בכל הנוגע לקבוצות פגיעות במיוחד כגון תלמידות (כאוכלוסייה החשופה יותר לפגיעה על רקע מיני), או אוכלוסיות שאינן דוברות עברית- למשל ילדים דוברי ערבית, אמהרית וכדומה, לא נבדקה איכות המענה עבור בתי ספר בפריפריה, ובעיקר בתי ספר ערבים במזרח ירושלים, ובתי ספר בכפרים לא-מוכרים בנגב, אשר בעיית הנגישות שלהם לשירותי רפואה דחופה מוכרת זה מכבר.

39. חלק מתפקידיה המסורתיים של אחות ביה"ס היה שימת לב מיוחדת לנושא פגיעה מינית ומעקב אחר פגיעות חוזרות ונשנות, או פגיעות שמקורן בבית הילד. ככל הידוע לנו, משרד החינוך לא הנחה את מד"א בתקופת הניסוי, ולא הכניס למכרז החדש על בסיסו זכתה חברת נטלי, כל דרישות הנוגעות למעקב או נהלי דיווח אחר פגיעות מסוג זה. מעקב ופיקוח ראויים אחר תוצאות ניסוי מסוג שבו עסקינן צריכים היו לכלול בדיקה של פרמטרים הנוגעים ליכולת מפעיל מערך העזרה הראשונה לאבחן פגיעות כמנוי לעיל ולדווח עליהן בהתאם לנהלים שיוגדרו, לגורמים המתאימים.

40. כמו כן, לא נעשתה בדיקה ספציפית של איכות המענה בבתי ספר בפריפריה, בישובים אשר מרוחקים מנקודות הזנקה של מד"א, ואשר יש בהם בעיה מוכרת של פינוי חירום. הדבר נכון גם לגבי בתי הספר במזרח י-ם, בה קיימת בעיה ידועה של כניסת שרותי חירום למרות זאת, לא נעשתה בדיקה ממוקדת הנוגעת לישובים אלה- זמן ההגעה, הנגישות וכדומה.

41. מבדיקה ראשונית שביצעה המבקשת, עולה כי מספר המקרים שטופלו במזרח י-ם קטן משמעותית ביחס לגודל האוכלוסייה, וכן כי יש בתי ספר שלא ידעו כלל על המערך החדש. לפיכך, היה על משרד החינוך לבדוק, האם המידע הנוגע למערך החדש הוטמע בקרב מנהלי בתי הספר במזרח י-ם ולברר מדוע הייתה היענות נמוכה למערך העזרה הראשונה הניסיוני.

42. כיוון שהנתונים עליהם התבססה ועדת המעקב אינם מתייחסים כלל לפילוח מסוג כזה, יש להסיק כי בדיקה ממוקדת כזו לא נעשתה. שאלות אלו ואחרות, אם היו נשאלות, יתכן והיו מאפשרות בחינה טובה ומעמיקה יותר של התאמת השירות לצרכי המערכת כולה לרבות אוכלוסיות בעלות מאפיינים ייחודיים.

בסיס נתונים רעוע ומידע חיוני חסר

43. עיון בדו"ח מד"א הנ"ל מיום 25.3.08 מעלה, כי הוא כולל פרוט של נתונים בדבר מספר השיחות שהתקבלו, זמן מענה ממוצע, חלוקת השיחות לקטגוריות שונות (כגון: ייעוץ, הגעת מטפלים, הגעת אמבולנסים), ממוצע זמן הגעת המטפל לביה"ס, גילאי המטופלים, שעות קבלת מרבית הפניות, וממוצע הציונים שניתנו לשירות במסגרת משובים שנשלחו על ידי מד"א לביה"ס.

44. הדיווח מסתפק במתן זמן מענה וזמן הגעה ממוצעים, ואינו כולל מידע בנוגע למספר המקרים בהם לא הייתה הגעה בזמן ונסיבותיהם. הדו"ח אינו כולל חלוקה גיאוגרפית ובוודאי שאינו מבחין בין מרכז לפריפריה. כמו כן אין בדו"ח כל התייחסות לנושא נגישות לבתי ספר במקומות בהן בעיות נגישות ידועות כגון מזרח י-ם, ישובים בדרום הארץ בכלל וישובים לא מוכרים בפרט⁷. בנוסף, כפי שיפורט בהמשך, אין בדו"ח כל מידע הנוגע לסוגיות רפואיות: כך למשל אין בו פרוט של סוגי הפגיעות או הטיפול שניתן להן, אלא התייחסות הנוגעת רק למועדן, ושוב, גם כאן אין כל דיווח על מקרים חריגים כאלו או אחרים.

45. למיטב ידיעתנו, לא הוצגו בפני הועדה נתונים נוספים כלשהם אשר נאספו ע"י משרד החינוך באופן עצמאי. כמו כן הועדה לא ביקשה ממד"א, ולפיכך גם לא קיבלה, נתונים ספציפיים יותר, או מפולחים באופן שונה.

46. וכך, אין בדו"ח אשר הוצג בפני ועדת המעקב מענה לשאלות בסיסיות החיוניות לצורך הערכת פרויקט נסיוני מסוג זה. לדוגמא- בהערכת פרויקט נסיוני מסוג זה אין די בתיעוד של סטטיסטיקת פניות אלא יש לברר שאלות שונות כגון: האם המערך נותן מענה רלוונטי ומספק לצרכי המערכת? כלומר- האם הפניות היו רלוונטיות? האם הפניות נעשו על ידי הגורם המפנה המתאים? מה היה הפיזור הגיאוגרפי של הפניות- האם הפניות הגיעו ממקומות מסוימים באופן תכוף יותר מאשר ממקומות אחרים, ואם כן מדוע? לגבי זמן הגעה הממוצע- האם ההגעה לבתי ספר בפריפריה הייתה בגדרי הזמן שנדרש להגעה (15 דקות), האם הייתה הגעה בזמן לנקודות בהן יש בעיית גישה (למשל כי אין דרך סלולה)? ניתן לשאול, למשל, האם המדיום הטלפוני, להבדיל מנוכחות קבועה של מטפל בביה"ס, אכן נותן מענה הולם לצרכים שונים במהירות הדרושה- כגון- אבחנה מקצועית של דחיפות המקרה ומתן טיפול ראשוני הנדרש מיידית למזעור הפגיעה; האם המדיום הטלפוני מתאים לכל אוכלוסייה בהתחשב בהבדלי שפה, תרבות וכדומה.

⁷ ראו לעניין זה מסמך שהוכן ע"י מרכז המחקר והמידע של הכנסת "היקף שירותי הבריאות במחוז דרום לעומת איזורים אחרים בישראל" מיום 18.3.08

היעדר איסוף נתונים עצמאי ואקטיבי

47. עולה מתגובת המשיבים, כי המעקב שערך משרד החינוך היה מצומצם לקבלת דוחות מן הגוף הנבדק - שהינו גוף בעל עניין בתוצאות הבדיקה. ואכן, למיטב ידיעתנו, הנתונים עליהם הסתמכה ועדת המעקב היו באופן בלעדי נתונים שניתנו לה על ידי מד"א. משרד החינוך לא עשה כל פעולה אקטיבית של עריכת ביקורת עצמאית מטעמו: לא ערך ביקורות פתע - הן לעניין השירות והן לעניין תקינות הציוד הרפואי; לא בחן באמצעות שאלונים עצמאיים את שביעות הרצון של מנהלי בתי הספר מהשירות; לא עקב אחר בריאותם של תלמידים אשר קיבלו טיפול רפואי במהלך תקופת הניסוי וכדומה.

48. למרות שהדיווחים שקיבל משרד החינוך לוקים בחסר ואינם כוללים מידע חיוני הנדרש להערכת פרויקט מסוג זה, הוא לא ביקש כל נתונים נוספים ולא ערך בדיקות משלו או נועץ בגורמי מקצוע שמתמחים בהערכת פרויקטים דומים.

49. מקרה זה מדגיש את חוסר ההיגיון הבסיסי שבהסתמכות פאסיבית על דיווח בלעדי של גוף בעל עניין. לדוגמא - למפעיל מערך העזרה הראשונה ניגוד אינטרסים מובנה בדיווח על אי הגעה בזמן, שכן הוא אמור לשלם קנסות על כל מקרה כזה. כמו כן, בשל היות מד"א בעלת עניין בהמשך אחזקת המערך לאחר תום תקופת הניסיון, ברי כי תפעל להדגשת יתרונותיה וטשטוש חסרונותיה. כך, דיווח על זמן הגעה ממוצע הוא נוח יותר שכן אינו מציף לדיון את המקרים החריגים שבהם לא היתה הגעה בזמן, על השלכותיהם הכספיות וחשוב מכך, הבריאותיות. ואין בכך לרמוז, כי היה ניסיון של מד"א להעלים או לטשטש את הנתונים, אלא רק כדי להדגיש, כי ההערכה של שרותי העזרה הראשונה אינה יכולה להיעשות על סמך נתונים שנאספו בידי בעל עניין בתוצאותיה, או למצער, וודאי שלא רק על סמך נתוניו.

50. לסיכום חלק זה נאמר, כי הדיווחים שקיבל משרד החינוך לא נתנו מענה לשאלות אלמנטריות הנדרשות להערכת פרויקט ניסיוני ככלל, ופרויקט רפואי מסוג זה בפרט. אליבא דמשרד החינוך עצמו, הוא הסתפק בנתונים הלאקוניים והחלקיים שסופקו לו, לא ביקש כל נתונים נוספים, לא בדק סוגיות שכן עולות מן הנתונים שסופקו לו ולא התייעץ בגורמים מקצועיים רפואיים.

מכרז למתן מענה טיפולי רפואי- ראשוני לתלמידים במוסדות חינוך

51. למרות כל האמור לעיל, החליט משרד החינוך, כי הניסוי הושלם ואף הוכתר בהצלחה, ולפיכך בתאריך 30/10/2008, פרסם מכרז למתן שירותי עזרה ראשונה בבתי ספר בישראל⁸ בו זכתה חברת נטלי. בתחילת שנת 2009 הגישה מד"א עתירה מנהלית בבקשה לפסול את תוצאת המכרז ולהכריז על הצעתה כהצעה הזוכה (עת"מ 1085/09 אגודת מגן דוד אדום נ' מ"י- משרד החינוך). בית המשפט דחה את העתירה ומד"א ערערה לבימ"ש העליון שם תלוי ועומד הערעור (עע"מ 2914/09). בית המשפט דחה את בקשת מד"א להוציא צו למניעת תחילת העבודה ע"י נטלי, וביום 1/4/09 החלה זו לספק את שירותי העזרה הראשונה בבתי הספר.

52. נוסח המכרז אינו מעיד על הפקת לקחים כלשהם מתקופת הניסוי, שכן תנאיו דומים לתנאים שנקבעו בתקופת הניסוי, ואין בו בכדי להשקיט את החשש מפני מחדלי פיקוח עתידיים.

53. אחת הבעיות הנובעות מנוסח המכרז, היא היות המכרז מבוסס על מתן השירות באמצעות זכיין יחיד. לציבור יש אינטרס להבטיח שוק של מספר ספקים פוטנציאליים שניתן לנייד את השירות ביניהם. במצב הקיים, עלולה המדינה להיות מוחזקת כבת ערובה בידי של הזכיין, כאשר זה יתבסס בתחום. הדבר עלול להשפיע על איכות השירות ויציבותו לאורך זמן, ובוודאי שיקשה על המדינה לקיים פיקוח אפקטיבי הכולל אפשרות לבטל את ההתקשרות במקרה של אי עמידה בתנאי המכרז.

54. כתוצאה מביסוס המכרז על זכיין יחיד, אין למדינה יכולת ממשית לבטל את ההתקשרות עמו אלא בתהליך ארוך וממושך של בחירת זכיין חלופי. בכך נפגעת יכולת אכיפת החוזה ע"י המדינה. כך, במקרה שבו אחד הזכיינים חדל מלתפקד או שחוזהו בוטל מסיבה זו או אחרת, לא נוצר מצב בו בכל חלק הארץ אין שירותי עזרה ראשונה באופן פתאומי, ויש יכולת לנייד זכיין אחר על מנת לתת מענה לאזורים בהם חדל ספק השירות מלספקו. מצב זה מונע מספק השירותים את היכולת לאכוף את תנאיו הוא על החוזה, ולכוף אליו את משרד החינוך. לא זו אף זו, בחירה במספר זוכים תוכל לתת בידי המשרד כלי להשוואת איכות השירות בין ספקים שונים ובכך ייווצר כלי אפקטיבי לבחינת סטנדרט השירות. פיקוח על מספר זכיינים משפר את כוחו של המשרד מול כל אחד מהם, לעומת מצב בו הזכיין, שלו מידע מכלי ראשון, עלול להשפיע על אפקטיביות הפיקוח של המשרד.

אחד האתגרים החשובים העומדים בפני משרד החינוך בתחום זה הוא הבטחת שירות זמין ואיכותי גם באזורים בהם הכדאיות הכלכלית נמוכה יותר, דהינו באזורי פריפריה. כפי שצוין קודם לכן, מדובר בבעיה אמיתית אשר כבר היום אנו רואים את אותותיה.⁹ לכאורה עומדות בפני משרד החינוך שתי אופציות: האחת שיטת המקל, להעניש את הזכיין כאשר נמצא שאינו עומד

⁸ מכרז 59/10.08, מתן מענה טיפולי רפואי- ראשוני לתלמידים במוסדות חינוך.
⁹ ראו ה.ש. 3.

בלוחות הזמנים; והשנייה שיטת הגזר, תגמול כספי המעודד מתן שירות מהיר ואיכותי באזורי הפריפריה. עיון במכרז ובחוזה מעיד, כי משרד החינוך בחר בשיטת המקל בלבד- אי עמידה בלוחות הזמנים צפויה לעלות לזכיין בקנס כספי. נוכח נסיון העבר, לא ברור כיצד צפוי משרד החינוך לבדוק עמידה זו. בוודאי שלא יוכל לעשות זאת על סמך ממוצעים סטטיסטיים שיימסרו ע"י הזכיין אלא יידרש לערוך בדיקות עצמאיות ממוקדות באזורים אלו.

היעדר מערך פיקוח ובקרה מספקים גם כיום

55. נוכח מחדלי הפיקוח הקשים במהלך תקופת הניסוי, ואי מילוי התחייבויות המשרד כאמור בבג"צ לנדאו, ועל רקע החששות הכבדים שמעורר מהלך הפרטה בתחום חשוב כשירותי עזרה ראשונה, פנתה המבקשת ביום 03/03/09 למנכ"ל משרד החינוך, גב' שלומית עמיחי. במכתב דרשנו כי משרד החינוך יקים לאלתר מערך בקרה ופיקוח על שירותי העזרה הראשונה הניתנים בבתי הספר. כן ביקשנו כי המשרד יראה בשנה הראשונה לפעילות הזכיין תקופת פיילוט, שבמהלכה יתקיים מעקב ושבסופה תתכנס ועדת מעקב ופיקוח שתבחן את צרכי המערכת ודרישותיה מהגורם הפרטי שיספק את השירות. במכתבנו אף פרטנו מהן הנקודות העיקריות בהן צריכה הבדיקה והפיקוח להתמקד: זמינות השירות, איכותו ומידת השימוש בו ע"י בתי הספר, תוך שימת דגש מיוחד על בחינת השירות באזורי פריפריה. כן ביקשנו לקבל מידע קונקרטי, בין היתר בנוגע למספר המפקחים שיועסקו, ואופן ביצוע הפיקוח הלכה למעשה. העתק המכתב מצ"ב כנספח 2. ביום 07/04/09 נענינו על ידי עו"ד לירן שפיגל, עוזר היועצת המשפטית של משרד החינוך, כי "משרד החינוך פועל להטמעת השירות בקרב מנהלי בתי הספר", כי "מנהלי בתי הספר ידרשו למלא טופס טיפול..." וכי משרד החינוך "עתיד לבצע מעקב אחר פעילות הגוף מפעיל השירות..." בנוסף מונה עו"ד שפיגל רשימת אמצעי פיקוח בהם עתיד המשרד לנקוט כגון: סקרים, מעקב ממוכן, ביקורות תקופתיות של ציוד ואופן מתן השירות. המכתב אינו מתייחס כלל לדרישה לראות בשנה הראשונה לפעילות הזכיין פיילוט או לקיים את התחייבות המשרד בפני בג"צ ולהקים ועדת מעקב לבחינת איכות המענה לצרכי המערכת.

העתק המכתב מצורף ומסומן בש/ 3.

56. כמתואר, משרד החינוך מונה רשימה לאקונית של הליכי פיקוח אשר עתידים להתבצע, ללא התחייבות למועד תחילתם, או התייחסות מעמיקה ורצינית לנקודות המהותיות שהעלינו במכתבנו בנוגע לאופן ביצוע פיקוח ראוי ואפקטיבי. זאת, על רקע העובדה כי ביום כתיבת המכתב כבר החלה הפעלת השירות ע"י הזכיין החדש. עובדה זו מעוררת חשש אמיתי, כי הפרויקט הנוכחי שכאמור כבר יצא לדרכו, מתנהל ללא פיקוח ראוי וכי למשרד החינוך אין, ואף לא צפויה להיות לו בקרוב, כל אפשרות לבחון את איכות שירותי העזרה הראשונה הניתנים ע"י חברת נטלי והשמירה בפועל על בריאות תלמידי ישראל.

סיכום

57. לאור כל האמור לעיל, המבקשת חפצה להציג בפני בית המשפט את חוות דעתה ככל הנוגע להיבטי הרגולציה של שירותי העזרה הראשונה אשר הופרטו, זאת מבלי לנקוט עמדה במחלוקת הקונקרטית שבין העותרת והמשיבות לעניין הזוכה הראוי במכרז. כן תבקש להראות, כי התקדמות במהלך ההפרטה של שירותי העזרה הראשונה בבתי הספר כמו גם בהליכי הפרטה אחרים אשר הינם בעלי פוטנציאל לפגיעה בזכויות אדם, מבלי שיוקם מערך פיקוח ראוי ומבלי שיראו בשנה הראשונה תקופת ניסוי בסיומה נערכת הסקת מסקנות מסודרת, הינה בלתי סבירה ועולה לכדי הפרת חובת הרשות לדאוג לזכויות האזרח בכלל ולבריאות התלמידים ולשלומם בפרט.

הוגש היום, 2 ליוני 2009

מיכל פינצ'וק, עו"ד
ב"כ המבקשת